

# Harde kritiek op Rijkswaterstaat vanwege falende pomp en noodoplossing gemaal IJmuiden: 'dit is een brevet van onvermogen'



De noodpompen in IJmuiden.

© Archiefphoto

De aanl

© Archief

1 / 2

Ivo Laan

04/08/2020 om 20:00

## IJMUIDEN

**'Een brevet van onvermogen'. Voormalig onderhoudsmanager van Hoogovens Johan van Ikelen is snoeihard over de manier waarop Rijkswaterstaat is omgesprongen met het onderhoud en het gebrek aan investeringen in het gemaal bij IJmuiden. Het gemaal is van levensbelang is voor het waterbeheer van noord-west Nederland.**

Het gemaal van IJmuiden ligt momenteel in de touwen omdat een van de pompen het heeft begeven. Naar verwachting duurt het herstel bijna een jaar. Daardoor zijn er nu

noodgedwongen 31 noodpompen geplaatst die ervoor moeten zorgen dat het overtollige water bij hevige regenbuien kan worden afgevoerd richting Noordzee. Anders krijgt de hele regio, dus ook Amsterdam, wateroverlast. De kosten van de noodpompen lopen volgens Rijkswaterstaat 'in de miljoenen euro's', hoeveel exact is nog niet bekend. De teller loopt nog.

## Onvermogen

Van Ikelen is kritisch op de noodpompen bij het sluisencomplex. „Rijkswaterstaat geeft zich met deze 31 noodpompen een brevet van onvermogen.” Met goed technisch management zou het gemaal altijd ongestoord moeten kunnen draaien. Het gaat al mis bij het begin, constateert Van Ikelen, die ook nog als consultant werkt bij ingenieursbureau Danieli Corus en lesgeeft als docent 'Maintenance' aan een universiteit in Canada. Volgens Van Ikelen zou Rijkswaterstaat minstens een inbouw van een zevende pomp op het droge moeten hebben klaarstaan. „Gaaf er een pomp onverwachts stuk of moet er onderhoud gepleegd worden, dan is het simpel een kwestie van de reservepomp wisselen met de pomp die in reparatie gaat.”

(Tekst gaat door onder de foto)





Johan van Ikelen werkt ook als vrijwilliger in het Hoogovenmuseum.

© Archiefoto

De onderhoudsdeskundige kan het weten. In de industrie is het de normaalste zaak van de wereld. „Bij een bedrijf als Tata heeft men zelfs vaak een opgestelde reserve, die bij uitval van een installatiedeel meteen kan worden ingeschakeld. Dit is standaard bij alle grote industriebedrijven want het stil laten staan van een fabriek kost goud in vergelijking met de aanschaf van een reserve. Of je nou worst maakt of staal, of met waterbeheer bezig bent, de fabriek moet altijd blijven draaien.”

## **Advies**

De aanschaf van een reservepomp is geen gekke gedachte. In 2013 liet Rijkswaterstaat het gemaal onderzoeken door een extern bureau om te bezien hoe de staat was en wat er nodig is de komende jaren. Er zijn vier pompen uit de jaren zeventig en twee pompen uit 2004, waarvan er nu een kapot is gegaan. Ook de andere pompen staan er niet best voor.

Uit het rapport blijkt dat het adviesbureau aanraadde om een reservepomp aan te schaffen zodat het gemaal in totaal over zeven pompen zou beschikken: een investering van zo'n 2,5 miljoen euro. Een reservepomp heeft meerdere voordelen, zo luidt het advies. Zo kan er het hele jaar onderhoud worden gepleegd zonder dat dit invloed heeft op de beschikbaarheid van de andere pompen. Daarnaast hoeven er later minder investeringen te worden gedaan, als de pomp over een periode van dertig jaar wordt afgeschreven. Reparaties aan de andere pompen zouden ook sneller kunnen worden uitgevoerd, zo concludeert het adviesbureau. De staat van de andere pompen zal ook minder snel achteruit hollen omdat er 'voldoende tijd is voor groot onderhoud'.

Dat de relatief nieuwe pomp nu stuk gegaan is, zegt volgens Van Ikelen niks over de kwaliteit van die pompen die toch een stuk nieuwer zijn dan de vier pompen uit 1976. „De pompen van fabrikant Nijhuis zijn prima. Die lui kunnen wel wat. Bij Hoogovens werkten we ook met dezelfde leverancier.”

### **Reactie Rijkswaterstaat**

Rijkswaterstaat laat in een reactie weten dat er inderdaad geen reservepomp is aangeschaft. Volgens de woordvoerder had het gemaal in 2013 overcapaciteit waarbij het grootste deel van de tijd met vijf van de zes pompen volstaan kon worden. „De zesde pomp was dus extra capaciteit.”

Daarnaast is in 2004 het gemaal uitgebreid met twee pompen. „De verwachting was dat deze pompen de eerste decennia alleen en vooral als reservepompen zouden dienen. De praktijk van de afgelopen jaren wijst uit dat tijdens het stormseizoen de inzet van alle zes de pompen nodig kan zijn.” Of er structureel meer capaciteit nodig is, is nog geen uitgemaakte zaak „In 2024 staat het gemaal op de planning voor een renovatie. In aanloop onderzoeken we of en zo ja welke uitbreiding van de capaciteit van het gemaal in de toekomst nodig is”, aldus de woordvoerder. De minister heeft overigens laten weten te bezien of de renovatie eerder zou kunnen.

Volgens Van Ikelen werpt Rijkswaterstaat in het antwoord een rookgordijn op. Hij laakt de noodpompen die als ze gebruikt moeten worden voor veel overlast gaan zorgen. Voor omwonenden en voor het milieu. „Het is een gekunstelde situatie. Die noodpompen zijn bedoeld voor een noodsituatie. Wat als er ergens een echte ramp gebeurt? Dit had structureel opgelost moeten worden.”

In IJmuiden wordt nu de helft van de landelijke noodcapaciteit aan noodpompen ingezet. „Wat heb je als noodreserve nu beschikbaar als er echt een enorme regenperiode of een semi-orkaan overkomt? Dat zou zo kunnen met dit veranderende klimaat, of wat als het halve land blank komt te staan?” Rijkswaterstaat had niet alleen een reservepomp moeten aanschaffen. „Ook echt dom is dat geen reserve waaier is besteld om de reparatietijd te verkorten. Nu moet men wachten op het gieten van een waaier.”

Er is te weinig rekening gehouden met onverwachte gebeurtenissen. „De Wet van Murphy: rottigheid zal immers altijd onverwacht komen op een tijd dat het niet past.”